

ГРУЗИЯ У ПОШУКАХ МЕХАНІЗМІВ ПРОТИДІЇ ЕТНОПОЛІТИЧНІЙ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА РЕІНТЕГРАЦІЇ АБХАЗІЇ Й ПІВДЕННОЇ ОСЕТІЇ

Проаналізовано особливості забезпечення етнополітичної стабільності у Грузії як державі, що зазнала військової агресії з боку Російської Федерації раніше від України. Україні, частина територій якої анексовані та охоплені сепаратизмом, рекомендується запозичити окремі політико-правові механізми політики залучення та реінтеграції окупованих територій. Грузія вже багато років розробляє формати і стимули, покликані реінтегрувати окуповані території.

Ключові слова: етнополітична стабільність, національна безпека, реінтеграція.

Асланов С.А. Грузия в поисках механизмов противодействия этнополитической нестабильности и реинтеграции Абхазии и Южной Осетии

Проанализированы особенности обеспечения этнополитической стабильности в Грузии как государстве, подвергнутому военной агрессии со стороны Российской Федерации раньше Украины. Украине, часть территорий которой аннексированы и охвачены сепаратизмом, рекомендуется заимствовать отдельные политико-правовые механизмы политики привлечения и реинтеграции оккупированных территорий. Грузия уже много лет разрабатывает форматы и стимулы, призванные реинтегрировать оккупированные территории.

Ключевые слова: этнополитическая стабильность, национальная безопасность, реинтеграция.

Aslanov Stelas. Georgia in Search of Mechanisms to Counteract Ethnopolitical Instability and Reintegration of Abkhazia and South Ossetia

The features of ensuring the ethnopolitical stability in Georgia as a country that has suffered from military aggression by the Russian Federation earlier than Ukraine are analyzed. Ukraine, which territories are annexed and covered with separatism, is encouraged to borrow some political and legal mechanisms for policy engagement and reintegration of the occupied territories. Georgia for many years has developed formats and incentives designed to reintegrate the occupied territories.

Key words: ethnopolitical stability, national safety, reintegration.

Упродовж 25 років — порівняно нетривалого існування у статусі незалежної демократичної держави Грузія неодноразово ставала об'єктом агресивної експансіоністської етнонаціональної політики Росії. Внаслідок грузино-абхазького конфлікту 90-х років, в якому взяла участь Росія, підтримуючи сепаратистський рух, частина території Грузії була окупована російськими військами під виглядом миротворчої місії. Однак Грузію не влаштовувала присутність у будь-якому форматі російських військ в регіоні.

Грузинська влада мала рацію, оскільки заморожений етнополітичний конфлікт на її території трансформувався у російсько-грузинську війну (серпень 2008 року) між Грузією, з одного боку, та Росією і сепаратистськими угрупованнями Південної Осетії та Абхазії, з іншого. Як зауважує Е. Карагіаніс, саме в серпні 2008 року Росія вперше в період постхолодної війни застосувала військову силу проти суверенної держави¹. Головним наслідком війни стала остаточна втрата Грузією контролю над територіями Південної Осетії та Абхазії, що пов'язано, в першу чергу, з військовим втручанням Росії та подальшим проголошення їх незалежності. Наразі Південна Осетія та Абхазія перебувають у статусі самопроголошених квазідержав, що де-факто контролюються Російською Федерацією. Слід зазначити, що Росія ще задовго до війни проводила активну політику інтеграції цих територій, зокрема незаконно надаючи російське громадянство абхазам та південним осетинам.

Тому після російсько-грузинської війни Грузія дуже уважно ставиться до забезпечення етнополітичної стабільності та нейтралізації загроз етнополітичного походження². Чинна Концепція національної безпеки Грузії була прийнята вже після російсько-грузинської війни в 2011 році і повною мірою відображає увесь спектр загроз етнополітичного характеру для національної безпеки держави. У попередній редакції Концепції, яка була прийнята за три роки до серпневої війни 2008 року, усього-на-всього зазначалося, що «можливість відкритої військової агресії проти Грузії мала, але збройні порушення кордону та вторгнення на територію країни з боку державних і недержавних акторів реальні»³.

Чинна редакція Концепції національної безпеки Грузії величезне значення надає проблемі забезпечення стабільності та деструктивній ролі у цьому процесі Російської Федерації в регіоні. Так, термін

«стабільність» у різних варіаціях ужитий в документі рекордну для пострадянських аналогів кількість разів — 27⁴. Після участі в етнополітичних конфліктах на своїй території, війни з сусідньою Російською Федерацією, втрати частини територій, що оформилися у невизнані квазидержави, Грузія дуже високо цінує стабільність, у першу чергу етнополітичну стабільність. Про це свідчить той факт, що забезпечення регіональної стабільності фігурує серед національних інтересів Грузії, визначених Концепцією національної безпеки держави, поряд зі забезпеченням суверенітету та територіальної цілісності Грузії, розвитком державних інститутів та укріпленням демократії, розвитком ефективної системи національної безпеки, забезпеченням європейської та євроатлантичної інтеграції. Концепція національної безпеки Грузії у контексті забезпечення регіональної стабільності стверджує, що події в Європі, Чорноморському регіоні, Кавказі, Центральній Азії та Сході прямо впливають на національну безпеку Грузії, оскільки підтримання стабільності та мирне розв'язання суперечностей в цих регіонах відповідає інтересам Грузії. Держава зобов'язується сприяти регіональній безпеці та стабільності шляхом налагодження співпраці в межах двосторонніх та багатосторонніх міжнародних угод.

Наслідком етнополітичних конфліктів 90-х років на території Грузії стала поява трьох автономій — Аджарії, Абхазії та Південної Осетії. З трьох тією чи іншою мірою рецесивно налаштованих регіонів, компактно населених національним меншинами, Грузії вдалося втримати у своєму складі лише Аджарію. Наразі Аджарія має статус Аджарської автономної республіки у складі Грузії. Тому, втрапивши ще у 90-х роках контроль над частиною своєї території, як підкреслює К. Вітман, Грузія обрала помірковану модель етнонаціональної політики: невтручання та повільного розв'язання клубка міжетнічних суперечностей, який утворився на теренах пострадянської поліетнічної держави⁵. Етнонаціональна політика Грузії характеризується як фрагментарна і така, що варіюється залежно від регіону. Це продиктовано необхідністю збереження Республіки Грузія в межах міжнародно-визнаних кордонів, відновлення територіальної цілісності та намаганнями протидіяти сепаратистським настроям. Грузія досі не втрачає надії на відновлення територіальної цілісності, переконуючи міжнародну спільноту в тому, що Аб-

хазія та Південна Осетія є історично невід'ємними частинами Грузії, а не незалежними державами.

Концепція національної безпеки Грузії до національних інтересів зараховує забезпечення громадянської інтеграції та підтримання національної та культурної унікальності: пріоритетом Грузії є підтримка і розвиток культурного розмаїття з одночасним збереженням національної унікальності. Важливим для забезпечення етнополітичної стабільності Грузії є прискорення інтеграції та залучення всіх етнічних груп до процесів розвитку країни. При цьому Грузія зобов'язується створювати умови для захисту і розвитку ідентичності та культури цих груп⁶.

Питання забезпечення громадянської інтеграції (консолідації) як всередині країни, так і за її межами є настільки важливим для етнонаціональної політики Грузії та політики національної безпеки, що проблематика громадянської інтеграції навіть розглядається як потенційне джерело загроз національній безпеці. Концепція національної безпеки Грузії стверджує, що громадянська інтеграція вимагає створення таких умов, за яких всі грузинські громадяни можуть вивчати національну мову, що сприятиме їх повній участі в політичному, економічному, соціальному та культурному житті політичної нації. Грузія є типовою поліетнічною державою з домінуванням титульного етносу. Згідно з переписом 2002 року Грузію населяють: грузини (83,7%), азербайджанці (6,5%), вірмени (5,7%), росіяни (1,5%), осетини (0,9%), езиди (0,5%). Частка решти національних меншин одноосібно не перевищує 0,5% від кількості населення⁷.

Головними пріоритетами політики національної безпеки Грузії визначено: деокупацію захоплених територій Грузії, реінтеграцію громадян, що проживають на цих територіях, відновлення грузинського суверенітету на всій території держави у межах кордонів Грузії. Влада Грузії зобов'язується вживати своєчасних та ефективних заходів для деокупації території Грузії за допомогою мирних механізмів, що базуються на принципах міжнародного права. Грузія всіляко прагне уникнути дестабілізації ситуації та відновлення воєнних дій на своїх територіях, навіть ціною їх повернення до складу держави. Суттєво сприяє стабільності в Грузії той факт, що держава надає перевагу мирним засобам забезпечення безпеки і наполягає на мирному розв'язанні всіх етнополітичних конфліктів Кавказу відповідно

до принципів міжнародного права. Етнічне і релігійне розмаїття Кавказу розглядається як позитивна характеристика, перевага цього етнополітично проблемного регіону, яка, в умовах демократії і захисту прав людини, формуватиме міцну основу для стабільності, миру і розвитку Кавказу.

У забезпеченні стабільності та відновленні територіальної цілісності Грузія покладається на євроатлантичну інтеграцію та розвиток демократії. У Концепції національної безпеки Грузії зазначається, що розширення інтеграційних процесів у Європі є важливим чинником для безпеки Грузії, яка проголошує себе частиною європейського і євроатлантичного простору. Як чорноморська і південно-східна європейська країна Грузія є частиною Європи географічно, політично і культурно, — але вона була відрізана від свого природного курсу розвитку історичними катаклізмами та втручанням сусідніх держав. Прогнозується, що інтеграція Грузії в європейські та євроатлантичні структури зміцнить мир і стабільність на Кавказі. Поетапна інтеграція Грузії в Європейський Союз є одним з найважливіших напрямків політичного та економічного розвитку держави, оскільки поглиблення співпраці з ЄС супроводжується подальшим зміцнення демократичних інститутів і безпеки Грузії. Експерти зауважують, що євроінтеграційні реформи, які проводяться в Україні, Грузії та Молдові, відбуваються у схожих політичних, економічних, соціальних умовах і позитивно впливають на демократизацію та стабілізацію цих держав⁸.

Що ж стосується демократизації, то очікується, що зміцнення демократичних досягнень країни за допомогою проведення реформ позитивно вплине на стабільність і прискорення розвитку державних демократичних інститутів. Грузія ставить за мету розвиток вільного, демократичного суспільства і зміцнення верховенства закону. Суспільства, в якому всі рівні перед законом, яке є прозорим, підзвітним і гарантує права і свободи всіх громадян.

Більше того, Грузія прогнозує і покладає великі надії на демократизацію авторитарної Російської Федерації, що сприятиме стабілізації ситуації в Грузії. Зокрема Грузія вітає трансформацію Росії в стабільну, демократичну країну, яка поважає суверенітет, територіальну цілісність, демократичні цінності і ринкові принципи економіки інших країн. Адже демократизація і прогнозована зовнішня політика Російської Федерації матиме позитивний вплив на гру-

зинську, регіональну та міжнаціональну безпеку. Утім, Росія рухається у протилежному напрямку. Л. Делкур та К. Волжук, вивчаючи реакцію Російської Федерації на політичні зміни в Грузії та Україні у світлі взаємодії політики з просування демократії, здійснюваних ЄС і США, і вітчизняних моделей демократизації, констатують її жорсткий характер. Російська Федерація втрачає свою гегемонію на пострадянському просторі, паралельно посилюючи тиск на сусідні пострадянські держави. Дослідниці зауважують, що політичний, економічний тиск з боку Росії, насправді, призводить до протилежних результатів: Україна та Грузія стали послідовніше дотримуватися західного курсу інтеграції та демократизації як єдиної альтернативи розвитку держав⁹.

Влада Грузії переконана, що Росія є зараз головним джерелом етнополітичної нестабільності для усіх пострадянських держав, що рухаються в напрямку євроінтеграції. Президент Грузії Г. Маргвелашвілі заявив, що Росія готова використовувати свої збройні сили для подальшого захоплення колишніх радянських республік. За його словами, війна Росії з Грузією в 2008 році і анексія Криму в 2014 році показали, що Москва готова використовувати будь які види нестабільності в країнах, тільки щоб посилити свій вплив. «Можна сказати, що Євразійський континент живе в постійному страху. Якщо там якась нестабільна обстановка ... сусід швидко вирішить проблему за допомогою автомата Калашникова, — вважає Президент Грузії¹⁰. Г. Маргвелашвілі підкреслив, що Грузія як і раніше відчуває військову загрозу з боку Росії після втрати 20% своєї території через підтримку РФ сепаратистів у війні 2008 року.

Міністр закордонних справ Грузії також переконана, що Росія є серйозною загрозою не тільки для Грузії чи України, але і для інших країн європейського континенту. При чому етнополітична нестабільність використовується Російською Федерацією як політична технологія, що передує вторгненню у обрану об'єктом подальшої військової агресії пострадянську державу. Поширення нестабільності в Україні, Молдові чи Грузія не є відокремленими випадками — такою є реакція Росії на рішення пострадянських країн продовжити зближення з Європою, — зазначила Т. Беручашвілі¹¹.

Побоювання Грузії підтверджують пострадянські держави, що успішно пройшли шлях євроінтеграції. Враховуючи той факт, що

Росія підписала з невизнаною Абхазією договір, що передбачає створення об'єднаного угруповання військ, Естонія вважає, що це крок може в подальшому призвести до анексії Росією частини Грузії. Окрім того договір порушує мирний переговорний процес і тим самим дестабілізує ситуацію в усьому регіоні. Нагадаємо, що Росія і самопроголошена республіка Абхазія підписали 24 листопада 2014 року 10-річний Договір про союзництво і стратегічне партнерство, який передбачає створення об'єднаних збройних сил обох державних утворень. Першими пунктами в договорі значаться кроки, спрямовані на формування спільного простору оборони і безпеки. Документ передбачає створення протягом року об'єднаного угруповання військ «для відбиття агресії». Росія зобов'язується організувати підготовку абхазьких військовослужбовців та екіпірувати армію «сучасними видами озброєння». Крім того, планується передислокація сил і засобів з російсько-абхазького кордону на кордон між Абхазією і підконтрольною Тбілісі територією. Обидві сторони беруть на себе зобов'язання надати допомогу, в тому числі і військову, у випадку якщо одна із сторін зазнає озброєного нападу. Росія обіцяє «сприяти зміцненню міжнародних зв'язків Республіки Абхазія, включаючи розширення кола держав, які офіційно її визнаватимуть, і створенню умов для вступу Республіки Абхазія в міжнародні організації та об'єднання»¹².

Характерно, що Російська Федерація у відповідь на готовність Абхазії до військової співпраці обіцяє підвищити в Абхазії зарплати основних категорій працівників державних установ у сфері охорони здоров'я, освіти, науки, культури, спорту та соціального обслуговування громадян до рівня, співвідносного з рівнем оплати праці відповідних категорій працівників в Південному федеральному окрузі Російської Федерації, що свідчить про маріонетковий характер Абхазії, її недієздатність як окремої незалежної держави та повну підконтрольність Російській Федерації.

Грузинська влада та ЄС гостро розкритикували Договір про союзництво і стратегічне партнерство, укладений між Росією та самопроголошеною Абхазією. Напередодні в Грузії відбулися акції протесту проти підписання документу, який передбачає істотне розширення військового співробітництва Москви і Сухумі. Зокрема в Тбілісі пройшла багатотисячна акція протесту під назвою «Ні анексії!». Адже грузинська влада не сумнівається, що договір пе-

решкодить процесу нормалізації російсько-грузинських відносин і стане черговим кроком у напрямку анексії Абхазії.

Тому Україні, частина територій якої анексовані або перебувають на стадії сепаратизації за зовнішнього втручання Російської Федерації, є що запозичити в Грузії, яка має подібний етнополітичний досвід і пройшла війну з Росією 7 років тому. Зокрема це стосується політики залучення, реінтеграції окупованих територій. Грузія вже багато років розробляє формати, механізми і стимули, покликані пришвидшити реінтеграцію між окупованими територіями та іншими регіонами Грузії, що сприяє відновленню відносин і діалогу між громадянами Грузії, які живуть по різні боки окупаційної межі. Грузія також співпрацює з міжнародним співтовариством, залучаючи його ресурси і досвід в реалізації політики реінтеграції.

У Грузії у структурі грузинського уряду навіть функціонує Міністерство реінтеграції, в 2014 році перейменоване на Міністерство примирення і громадянського рівноправ'я. Оновлене Міністерство обіцяє тепер не стільки намагатися реінтегрувати осетинський і абхазський народи до складу Грузії, скільки примиритися з населенням сепаратистських територій, позитивно налаштувати його на перспективу возз'єднання з Грузією. Міністр примирення і громадянського рівноправ'я критикує колишню політику Грузії щодо Абхазії та Південної Осетії. «Реінтеграція — це одна з складових частин врегулювання конфлікту. Але спершу конфлікт треба врегулювати, і лише потім братися за реінтеграцію», — стверджує П. Закарєйшвілі¹³.

Раніше чиновник пояснив, що кероване ним відомство працюватиме в двох напрямках: перше — це, як і раніше, питання врегулювання етнополітичних конфліктів, а друге — проводитиме політику примирення щодо тих громадян, у яких є проблема з інтеграцією в Грузії. П. Закарєйшвілі сподівається, що після зміни назви Міністерства реінтеграції, у Абхазії і Південній Осетії, які вийшли зі складу Грузії, більше не буде підстав стверджувати, що реінтеграція для них неприйнятна. Перейменування міністерства стало одним з кроків, спрямованим на зняття напруженості у відносинах між грузинами, абхазами і осетинами, адже назва була однією з офіційних причин, посилаючись на яку, Абхазія та Південна Осетія відмовлялися співпрацювати з міністерством. Перейменування міністерства привітав також Євросоюз. Така підтримка дуже важлива для Тбілісі,

який сподівається на те, що євроінтеграція стане додатковою мотивацією для реінтеграції Південної Осетії та Абхазії.

Утім, грузинські експерти та політики скептично ставляться до перейменування міністерства, оскільки вважають, що така політика відвертає увагу від правових реалій етнополітичного конфлікту. Вони наполягають на тому, щоб термін «реінтеграція», з яким не було жодних юридичних проблем, залишався незмінним, адже етнополітичні реалії, в яких перебуває Південна Осетія та Абхазія не змінилися. «За усіма міжнародними документами ці території окуповані. І на цих територіях пройшла етночистка. Росія окупувала ці території, так що потрібно виходити з міжнародного права, а не вигадувати якісь назви», — стверджує колишній голова парламентської комісії з відновлення територіальної цілісності Грузії Ш. Малашхія¹⁴.

Тим часом науковці вважають, що в Південній Осетії та Абхазії сформувалася нова політична реальність, яка не відповідає нормам міжнародного права, але функціонує, а отже, потребує наукового вивчення та обґрунтування. Ці нові, невизнані політичні утворення слугують лабораторією політичної географії, оскільки їх кордони з Грузією залишаються внутрішніми, умовними, але не менш умовними є їх кордони з Росією, — припускають П. Джолікера та Ф. Лабаре¹⁵. Абхазія та Південна Осетія як квазидержавні формування є політичними утвореннями без окреслених кордонів — вони не інтегровані ні в Грузію, ні в Росію, але й не відокремлені від обох держав, функціонуючи в зоні їх впливу та взаємодії. При цьому залишаючись джерелом нестабільності в регіоні.

Характеризуючи модель етнополітичної стабільності Грузії, визначимо її як динамічну, горизонтальну, гнучку етнополітичну стабільність, характерну для поліетнічних демократичних держав, що відповідає на сучасні виклики. І це підтверджують нормативно-правові акти етонаціональної та безпекової сфери держави.

1. *Karagiannis E.* The 2008 Russian-Georgian war via the lens of Offensive Realism / E. Karagiannis // *European Security*. — 2013. — Vol. 22. — Issue 1. — P. 74. 2. *Convincing State-Builders? Disaggregating Internal Legitimacy in Abkhazia* / K. Bakke, J. O'Loughlin, G. Toal, M. Ward // *International Studies Quarterly*. — Vol. 58. — Issue 3. — P. 593. 3. *У Грузії нова Концепція безпеки* [Електронний ресурс] / УНІАН. — Режим доступу : <http://www.unian.ua/politics/587233-ugruziji-nova-kontseptsiya-bezpeki.html>. 4. *National Security Concept of Georgia* [Електронний ресурс] / Ministry of Foreign Affairs of Georgia. — Режим досту-

пу : <http://www.mfa.gov.ge/MainNav/ForeignPolicy/NationalSecurityConcept.aspx?lang=en-US>. **5.** Вітман К.М. Грузія у пошуку алгоритму вирішення етнополітичних конфліктів на своїй території / К. М. Вітман // Політологічний вісник. — 2008. — № 34. — С. 200. **6.** Gachechiladze R. The New Georgia: Space, Society, Politics / Gachechiladze R. — Tbilisi State University, 2014. — P. 112. **7.** Национальный состав Грузии [Електронний ресурс] / Адамалла. — Режим доступу : <http://www.adamalla.com/showthread.php?t=917>. **8.** Zharova L. Comparative analysis of EU membership candidate countries legal economic framework (Ukraine, Georgia, Moldova) / L. Zharova, N. Ereemeeva // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2015.—№ 2. — С. 175. **9.** Delcour L. Spoiler or facilitator of democratization?: Russia's role in Georgia and Ukraine / L. Delcour, K. Wolczuk // Democratization. — 2015. — Vol. 22. — Issue 3. — P. 469. **10.** Росія хоче захопити країни колишнього СРСР — президент Грузії [Електронний ресурс] / Українська правда. — Режим доступу : <http://www.pravda.com.ua/news/2015/05/20/7068426/> **11.** Россия представляет угрозу для европейского континента, заявила в Праге министр Грузии [Електронний ресурс] / Радио Прага. — Режим доступу : <http://radio.cz/ru/rubrika/novosti/rossiya-predstavlyayet-ugrozu-dlya-evropejskogo-kontinenta-zayavila-v-prage-ministr-gruzii>. **12.** Договор между Российской Федерацией и Республикой Абхазия о союзничестве и стратегическом партнерстве [Електронний ресурс] / Кавказский узел. — Режим доступу : <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/252910/>. **13.** У Грузії з'явилося Міністерство примирення і громадянського рівноправ'я [Електронний ресурс] / УНІАН. — Режим доступу : <http://www.unian.ua/world/869799-u-gruziji-zyavilosya-ministerstvo-primirennya-i-gromadyanskogo-rivnopravuua.html>. **14.** В уряді Грузії з'явилася посада міністра примирення [Електронний ресурс] / Дзеркало тижня. — Режим доступу : http://dt.ua/WORLD/v-uryadi-gruziyi-z-yavilasya-posada-ministra-primirennya-134966_.html. **15.** Jolicoeura P. The Breakup of Georgia: Fragmentation or Settlement Fringe? / P. Jolicoeura, F. Labarre // Journal of Borderlands Studies. — 2015. — Vol. 30. — Issue 1. — P. 27.

Aslanov Stelas. Georgia in Search of Mechanisms to Counteract Ethnopolitical Instability and Reintegration of Abkhazia and South Ossetia

The features of ensuring the ethnopolitical stability in Georgia as a country that has suffered from military aggression by the Russian Federation earlier than Ukraine are analyzed. Ukraine, which territories are annexed territories and covered with separatism, is encouraged to borrow some political and legal mechanisms for policy engagement and reintegration of the occupied territories. Georgia for many years has developed formats and incentives designed to reintegrate the occupied territories.

Over 25 years — a relatively short existence in the status of an independent democratic state Georgia became an object of repeatedly aggressive expansionist ethnopolitical policy of Russian Federation. As a result of the Georgian-Abkhaz conflict in which Russia participated, supporting the separatist movement, part of Georgian territory was occupied by Russian troops under the guise of a peacekeeping mission. Currently, South Ossetia and Abkhazia are self-proclaimed quasistates that de facto

controlled by Russia. It should be noted that Russia long before the war pursued an active policy of integration of these territories, including illegally giving Russian citizenship to Abkhazians and South Ossetians.

Therefore, after the Russian-Georgian war Georgia is very attentive to ensuring ethnopolitical stability and neutralizing threats of ethnopolitical origin. The current National Security Concept of Georgia taken after the Russian-Georgian war in 2011 and fully reflects the full range of ethnopolitical threats to national security. The current version of the National Security Concept of Georgia pay much attention to the issue of stability and destructive role of Russian Federation in this process of the region. Thus, the term «stability» in different variations used in document the record number of times for the post-Soviet countries — 27.

After participating in the ethnopolitical conflicts on its territory, the war with neighbouring Russia, the loss of territories that became the unrecognized quasistates, Georgia highly appreciates stability, especially ethnopolitical stability. This is evidenced by the fact that ensuring regional stability appears among the national interests of Georgia defined by National Security Concept, along with the sovereignty and territorial integrity of Georgia, development of state institutions and the strengthening of democracy, the development of effective national security system, providing European integration.

The consequence of previous ethnopolitical conflicts in Georgia was the appearance of three autonomous regions — Adzharia, Abkhazia and South Ossetia. With three recessive minded regions densely populated with national minorities Georgia managed to keep only Adzharia. So, having lost the control over a part of its territory of Georgia gives preference to conservative ethnic policy. Georgia still does not lose hope for the restoration of the territorial integrity, persuading the international community that Abkhazia and South Ossetia are historically integral parts of Georgia but not independent states. The main priorities of the national safety policy of Georgia identified: deoccupation of Georgia occupied territories, reintegration citizens living in the territories, restoration of Georgian sovereignty throughout the state within the borders of Georgia. The Georgian authorities undertakes timely and effective measures for deoccupation of Georgia through peaceful mechanisms based on the principles of international law. Georgia seeks to avoid destabilization on their territories.

Significantly contributes to stability of Georgia the fact that the state prefers peaceful ways to provide security and insists on the peaceful settlement of ethnopolitical conflicts of the Caucasus accordance with the principles of international law. In providing stability and restoring territorial integrity Georgia relies on Euro-integration and the development of democracy. It is predicted that the integration of Georgia into the European structures will strengthen peace and stability in the Caucasus.

The government of Georgia believes that Russia is now the main source of ethnopolitical instability for all post-Soviet states that move towards European integration. These fears are confirmed by post-Soviet states, who successfully passed the path of European integration.

Describing the model of ethnopolitical stability of Georgia, we define it as a dynamic, horizontal, flexible ethnopolitical stability, typical to multi-ethnic democracies.

Key words: ethnopolitical stability, national safety, reintegration.